

POSUDEK
oponenta diplomové práce

Jméno studenta:**Aleš Franc**
Název magisterské práce:**Pozadí a teologie Kurzů Alfa**
Rok:**2009**
Oponent:**PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th.D.**
Termín odevzdání posudku:**11. 5. 2009**

Doktor farmacie Aleš Franc je výjimečnou postavou zvláště protestantské části současného českého křesťanstva. Významnou pozici si zasloužil svou pílí i svou mimořádnou analytickou schopností, s níž přistupuje k populárním fenoménům dnešního křesťanského života. Jeho diplomová práce je pokračováním tohoto jeho dlouhodobého křesťanského angažmá. Ze širokého spektra svého zájmu si pro ni vybral fenomén kurzů Alfa - patrně proto, že se jedná o mimořádně důležitý fenomén, který zasahuje celé spektrum křesťanských tradic, a snad i proto, že jako misijní strategie má ohlas na veřejnosti, a tím tedy i význam pro celkové postavení křesťanů v sekulární společnosti.

Bohužel, ani pečlivá popisná analýza důležitého jevu neznamena automaticky kvalitní akademickou práci. Již na začátku čtenáře nutně zarazí, že autor zcela pominul formulaci badatelského problému a cíle, jehož chtěl svým bádáním dosáhnout. Jeho práci citelně chybí úvodní metodologická kapitola, která by odhalila jeho východiska a záměry a která by popsala cesty, jimiž bude k vytčenému cíli směřovat. Nehodnotící popis, o nějž se chvályhodně a celkem úspěšně pokusil, se tím pádem ocitá zcela mimo badatelský kontext. Práce dr. France se explicitně nevztahuje k žádnému teologickému oboru (nabízela by se apologetika nebo zvláště misiologie), nediskutuje o metodách „svého“ oboru a nenavazuje na žádné autory nebo stěžejní oborová díla (na str. 69 autor dokonce ledabyle uvádí „někteří teologové“ bez jakéhokoli odkazu a vysvětlení). Kvůli této neukotvenosti tak práce působí ohromně chaoticky: vyvolává sice velmi silný dojem z popisovaného fenoménu, ale neobsahuje žádné závěry ani teze, na něž by bylo možné fakticky navázat a jež by bylo možné potvrdit či vyvrátit. Přes úctyhodné množství faktů je tak badatelsky velmi málo hodnotná. Je to bohužel pouhý soubor informací, navíc nepřilíš promyšleně (a hlavně v práci samé nereflektovaně) strukturovaný. Validní informace (které ovšem ve Francově podání nevedou k žádným explicitně vyjádřeným závěrům, nýbrž pouze - jak již bylo řečeno - k dojmu) jsou na mnoha místech promíchány s pouhými zajímavostmi (je signifikantní, že se poměrně často se opakují takové fráze jako „Není bez zajímavosti, že...“ - např. na str. 28 dokonce dvakrát - „Je dobré si uvědomit...“, „Můžeme si všimnout...“, „Je zajímavé...“ apod). Kvůli takovému přístupu se autor těžko mohl ubránit pokušení přinášet i s tématem zcela nesouvisející zajímavosti (např. o Johnu McFarlanovi na str. 27 nebo o Hanku Hanegraafovi na str. 87). Absence badatelského kontextu a nechť oddělovat popisné pasáže od různých hodnocení a reflexí způsobují i další nepříjemnost: stejnou váhu mají v diplomové práci nekritičtí zastánci kurzů Alfa, různí jejich odpůrci i (bohužel dost řídké citování) akademičtí badatelé. Zdá se, že dr. Franc cituje bez rozlišení kohokoli, kdo mu pomáhá vytvořit dojem, jež by rád přenesl na čtenáře. Tento chaos se ostatně promítá i do rozdělení literatury na „prameny“, „sekundární literaturu“, „encyklopedia a slovníky“ a „elektronické dokumenty“, které - obávám se - postrádá systém a logiku: není mi jasné, proč např. díla jedné z hlavních postav kurzů Alfa Nickyho Gumbela jsou jak mezi prameny (ostatně, např. vedle Filipiho!), tak v sekundární literatuře (tam jsou navíc uvedeny texty, které by patrně měly být zařazeny mezi elektronické dokumenty). Nedostatečnost

tohoto rozdělení ukazuje i např. jeden text Drápala, jenž je uveden jak mezi prameny, tak v sekundární literatuře, biblický slovník, který je zařazen mezi prameny atp.

Zároveň s těmito - obávám se - zásadními výhradami je ale třeba uvést jako velmi pozitivní, že práce neobsahuje věcné chyby a že přináší informace, které dosud v češtině nebyly dostupné. Stejně jako v jiných svých činnostech osvědčil dr. Franc píli a ochotu vstoupit i do neprobádaných oblastí i zde.

Kromě výše popsaného nelogického vypsání použité literatury je na tomto místě bohužel nutné uvést i další - už ale spíše drobné - formální nedostatky. V odkazech na zdroje často chybí číslo stránky (výhrada samozřejmě míří k publikacím, v nichž jsou stránky číslovány). V literatuře je zdroj někdy uveden nedostatečně (např. ANTTURI nebo *Die Berliner Erklärung* na str. 88). Dva Drápalovy články mají uvedenu stejnou adresu, ač je na ní dostupný jen jeden z nich (na str. 95). Poznámka 320 zaměňuje Hitta s Russellem. Na straně 85 je výraz „reformovaný“ patrně zaměněn za „renomovaný“. Takových drobných opomenutí by bylo možné uvést o trochu více. - Celkově je ale formální stránka ještě přijatelná. Velmi dobrá je jazyková a pravopisná úroveň.

Celkové hodnocení

Křesťanskou práci dr. France mnoho let přejně a s obdivem sleduji. Jeho diplomová práce je ale pro mě (možná tím spíše) zklamáním. Nenacházím v ní téměř nic, co by v takové práci (samozřejmě - pokud by byla napsána) nemohlo být nalezeno již v době, kdy dr. Franc ještě nestudoval Husitskou teologickou fakultu. Z akademického hlediska se jeho diplomová práce bohužel nijak výrazně neliší od textů, které vydal tiskem nebo které publikuje na Internetu. Příležitost k vytvoření kvalitativně odlišného textu, jenž by byl přínosem pro akademický rozhovor, byla - obávám se - promeškána. Diplomovou práci dr. France proto nemohu hodnotit lépe než stupněm „dobře“.

Zdeněk Vojtíšek